

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย ไทย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่นไทย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะการสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่นไทย

รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Survey Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตหรือนักศึกษาชายและหญิงที่กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเคยมีประสบการณ์ความรัก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Stratified Quota Sampling คือ เป็นนิสิตหรือนักศึกษาซึ่งเคยมีประสบการณ์ความรัก จากสถาบันการศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน รวม 4 ประเภท ประเภทละ 2 แห่ง ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน แบ่งเป็นชาย 25 คน และหญิง 25 คน ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างรวม 200 คน

โดยกลุ่มตัวอย่างในข้างต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) รวม 200 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะกระจายตามระดับชั้นปี ส่วนการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเลือกตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จากประเภทสถาบันการศึกษาแห่งละ 4 คน แบ่งเป็นเพศชาย 2 คนและหญิง 2 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 200 ชุด ประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) และทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่น โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi Square, χ^2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผู้ศึกษาได้นำมาสรุปผลดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงและเพศชายในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน ซึ่ง 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 20 ปี ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบ Purposive Stratified Quota Sampling กำหนดให้ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เพศหญิงและเพศชายในสัดส่วนเท่าๆ กัน เช่นเดียวกับที่กำหนดให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละประเภทสถาบันในสัดส่วนเท่าๆ กัน สำหรับระดับชั้นการศึกษานั้นเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และมีรายได้ต่อครอบครัวต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง 4 ใน 5 มีการประเมินตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องบทบาทด้านความรักของพ่อแม่เมื่อนั้น เมื่อพ่อแม่หรือผู้ปกครอง 2 ใน 3 ทราบว่ากำลังมีความรักจะไม่ทำอะไรและสอบถามด้วยความสนใจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องปกติ ธรรมดาที่สามารถพูดคุยกันได้ และคิดว่าโตพอ ที่จะมี ความคิด และพอที่จะมีความรักได้แล้ว อีกทั้งยังรู้สึกสบายใจว่าการต้องคอยปิดบัง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่าง ยังเห็นว่า พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองยังเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำที่ดีกับตนอีกด้วย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ความสัมพันธ์อันคู่รักของวัยรุ่นไทย

กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 3 มีพฤติกรรมเคยจีบมากกว่า 3 ครั้ง และกลุ่มตัวอย่าง 2 ใน 3 ถูกจีบมากกว่า 3 ครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างเคยมีประสบการณ์ในการจีบและประสบการณ์ถูกจีบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา หากผู้หญิงจะเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อน สำหรับ จุดประสงค์ในการจีบเกือบครึ่งหนึ่งจะมีจุดประสงค์เพื่อนำไปสู่การมีเพื่อนสนิทที่รู้จักและคอยเป็นเพื่อนคู่คิด ยามเหงา โดยกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์ความรักในทางที่ดี โดยเห็นว่าความรัก คือ ความ เข้าใจ ความห่วงใยและการดูแลกันและกัน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 ใน 3 เห็นว่าแนวคิดและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์เกิดจากตนเอง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งยังให้ความสำคัญกับเพื่อนๆ โดยเห็น ว่าการสนับสนุนจากเพื่อนๆ มีความสำคัญต่อแนวคิดและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ของตนด้วย

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่นไทย

กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งให้ความสำคัญกับลักษณะของบุคคลที่จะจีบหรือยอมให้จีบ ในด้านอุปนิสัยดูน่ารักและน่าคบ แม้จะต้องพิจารณาหลายๆด้านประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นหน้าตา รูปร่าง นิสัย สถานะการศึกษา แต่ที่สิ่งสำคัญที่สุด คือ ลักษณะนิสัย โดยเมื่อพบบุคคลที่สนใจกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งจะยังไม่เริ่มต้นทำความสัมพันธ์ในทันทีแต่จะดูท่าทีก่อน ว่าคนที่เราสนใจ สนใจเราอยู่บ้างหรือไม่ ซึ่งเกือบครึ่งหนึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวในสถานศึกษา เนื่องจากใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษามากที่สุด รองจากบ้าน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง2ใน3จะเป็นการเปิดเผยความเป็นตนเองให้มาก เพื่อให้ต่างฝ่ายต่างรู้จักกันได้ดียิ่งขึ้น โดยในครั้งแรกของการจีบเกือบกลุ่มตัวอย่าง1ใน3จะมีการสอบถามประวัติการศึกษา / การทำงาน แต่เมื่อสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลบ้างอย่างเกี่ยวกับบุคคลที่สนใจนั้น กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งจะแอบสังเกตเองด้วยตนเอง และแม้ว่าจะมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่สอบถามจากบุคคลที่สนใจโดยตรง ก็มีแนวโน้มว่าจะไม่เชื่อคำตอบที่ได้รับ สำหรับในการสัมผัสและระยะห่างที่ส่วนใหญ่พบในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ในครั้งแรก กลุ่มตัวอย่าง1ใน3จะใกล้ชิดกัน แต่ไม่มีการถูกเนื้อต้องตัวกัน ทั้งนี้ ต้องขึ้นกับสถานการณ์ แต่ก็พยายามไม่โดนตัว เพื่อสร้างความรู้สึกและความประทับใจในครั้งแรกที่ติดต่อกัน และเมื่อกำลังจะแยกจากคนที่จีบหรือถูกจีบ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งจะขอเบอร์โทรศัพท์ เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่สะดวกและง่ายที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก ผลการวิจัยพบตัวแปร 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศ การประเมินตนเอง ประสบการณ์จับ การรับรู้ความรักจากประสบการณ์ที่ผ่านมา จุดประสงค์ในการจับ บทบาทของผู้ปกครองด้านความรัก ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ โดยตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์จับ ประสบการณ์ถูกจับ การกระทำเมื่อพบบุคคลที่สนใจ วิถีหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่สนใจ และลักษณะการเปิดเผยตนเอง ตัวแปรการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ถูกจับและการรับรู้ความรักจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ตัวแปรประสบการณ์จับมีความสัมพันธ์กับการกระทำเมื่อพบบุคคลที่สนใจ ตัวแปรการรับรู้ความรักจากประสบการณ์ที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเปิดเผยตนเอง ตัวแปรจุดประสงค์ในการจับมีความสัมพันธ์กับลักษณะสำคัญของบุคคลที่จะจับหรือยอมให้จับและการสัมผัสหรือระยะห่างในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งแรก และตัวแปรบทบาทของผู้ปกครองด้านความรักมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ถูกจับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงค่าร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการณ์เริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย

ตัวแปร	มีความสัมพันธ์กับ
เพศ	-ประสบการณ์จับ -ประสบการณ์ถูกจับ -การกระทำเมื่อพบบุคคลที่สนใจ -วิธีการหาข้อมูลเกี่ยวกับคนที่เข้ามาจับหรือถูกจับ -ลักษณะการเปิดเผยตนเอง
การประเมินตนเอง	-ประสบการณ์ถูกจับ -การรับรู้ "ความรัก" จากประสบการณ์ที่ผ่านมา
ประสบการณ์จับ	-การกระทำเมื่อพบบุคคลที่สนใจ
การรับรู้ความรักจากประสบการณ์ ที่ผ่านมา	-ลักษณะการเปิดเผยตนเอง
จุดประสงค์ในการจับ	-ลักษณะสำคัญของบุคคลที่จะจับหรือยอมให้จับ -การสัมผัสและระยะห่างในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งแรก
บทบาทของผู้ปกครอง	-ประสบการณ์ถูกจับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักของวัยรุ่นไทย” จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ผู้ศึกษาได้ข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก (Romantic Relationships) ของวัยรุ่นไทย

กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 ใน 3 มีพฤติกรรมเคยจีบและเกือบ 1 ใน 3 ถูกจีบมากกว่า 3 ครั้ง ซึ่งผลจากการวิจัยด้านประสบการณ์จีบ พบข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ พบกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ไม่เคยมีประสบการณ์จีบมากเกือบครึ่งหนึ่ง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงจำนวนไม่น้อยถึงเกือบ 1 ใน 3 ที่เคยมีประสบการณ์จีบมากกว่า 3 ครั้ง โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านประสบการณ์ถูกจีบของกลุ่มเพศชาย ที่พบว่ากลุ่มเพศชาย จำนวน 1 ใน 5 ไม่เคยมีประสบการณ์ถูกจีบ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายมากกว่าครึ่งหนึ่ง ถูกจีบมากกว่า 3 ครั้ง ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงในสังคมไทย ยังมีการยึดมั่นในขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของไทย ที่ไม่เป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักก่อน แต่อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยที่เป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รัก โดยเห็นว่า ในยุคสมัยปัจจุบัน ผู้หญิงควรมีสิทธิความเท่าเทียมกับผู้ชายในทุกๆ ด้าน รวมถึง ในเรื่องของความรัก และการเลือกคู่ครอง แสดงว่าผู้หญิงในยุคปัจจุบัน มีบทบาทในการเริ่มต้นความสัมพันธ์มากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากผู้หญิงในสมัยก่อนที่ไม่มีสิทธิ์จะไปรักใคร่ชอบพหรือเกี่ยวพาราสีกับชายคนใดก่อน เพราะเป็นเรื่องเสื่อมเสียเกียรติอย่างร้ายแรง น่าอับอาย ทำให้เป็นที่ติฉินนินทาได้ ถือได้ว่าในยุคปัจจุบัน บทบาทของชายที่เป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ลดน้อยลง ในขณะที่บทบาทของผู้หญิงในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อนมีเพิ่มขึ้น

เมื่อพบบุคคลที่สนใจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะสังเกตดูท่าทางก่อน ว่าบุคคลนั้นๆสนใจตนอยู่บ้างหรือไม่ รวมถึงมีการหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่สนใจก่อน จึงค่อยเริ่มต้นความสัมพันธ์อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของชาลส์ เบอร์เกอร์ (Charles Berger) และคณะ ซึ่งอธิบายว่า คนเราต้องการอยู่ในสถานการณ์ ที่ตนคิดว่าสามารถควบคุมได้ และสามารถคาดหมายสิ่งต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ดังนั้น เมื่อเราเผชิญกับความไม่แน่ใจ เราจะถูกผลึกหรือดึงดูดให้เกิดการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศจากกันและกัน เพื่อลดความไม่แน่ใจนั้น

พฤติกรรมเช่นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยด้านวิธีการหาข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับคนที่จีบหรือคนที่เข้ามาจีบ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งจะใช้วิธีหาข้อมูลทางอ้อม คือ ใช้วิธีการแอบสังเกตพฤติกรรมด้วย

ตนเอง และใช้วิธีการสอบถามจากบุคคลอื่นๆ ที่คิดว่าจะทราบข้อมูลที่ตนต้องจะรู้ อาทิ เพื่อน ญาติ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่สนใจนั้นไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ร้อยละ 38.5 ซึ่งพบกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการเข้าไปสอบถามจากบุคคลที่สนใจโดยตรงเพียง 1 ใน 5 เท่านั้น ซึ่งในจำนวนนี้ แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะได้รับคำตอบจากบุคคลที่สนใจโดยตรงแต่จากการสัมภาษณ์กลับพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มว่าจะไม่เชื่อคำตอบทั้งหมด โดยจะเชื่อคำตอบ ก็ต่อเมื่อคำตอบที่ได้รับนั้น ตรงกลับสมมติฐานในใจที่มีอยู่เดิม ที่ได้จากการแอบสังเกตหรือได้ยิน ได้รับฟังจากบุคคลอื่นๆ ร่วมด้วยเท่านั้น และยังมีแนวโน้มว่าจะเชื่อสมมติฐานในใจมากกว่าคำตอบที่ได้รับจากการสอบถามโดยตรงอีกด้วย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Edward T. Hall (อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒน์านุกูล หน้า 54) ซึ่งกล่าวว่าชาวเอเชียมักมีวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง วัฒนธรรมนี้เชื่อว่าคำพูดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ตีความหมายสารได้ทั้งหมด แต่จะดูความหมายจากท่าทางการแสดงออกและบริบทต่างๆ และมักพูดอ้อมค้อม ไม่ยอมพูดตรงเข้าจุดสำคัญของเนื้อหา หากนำไปสู่ความเสี่ยงหรือความขัดแย้งหรือกระทบความสัมพันธ์มักชอบพูดว่า ไม่เป็นไร ไม่มีอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง เน้นการรักษาความสัมพันธ์ โดยดูความเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะและโอกาส อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริง (Self-fulfilling prophecies) ที่นำเสนอโดย โรเบิร์ต เมอร์ตัน ที่กล่าวว่า บุคคลมักสร้างความคาดหวังหรือความเป็นไปได้ที่หลากหลายต่อสิ่งที่เกิดขึ้นหรือสิ่งที่บุคคลอื่นจะกระทำ บุคคลมักมีอคติหรือมีการตัดสินใจล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือทางลบ บุคคลมักคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดก่อนที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นจริงและบุคคลไม่ชอบที่จะถูกพิสูจน์ว่าคิดผิด บุคคลต้องการรู้สึกว่าเขาสามารถควบคุมเหตุการณ์ได้ การสร้างความคาดหวังเป็นเรื่องธรรมชาติและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ความคาดหวังที่บุคคลสร้างขึ้นเปรียบเสมือนแสงนำทาง เมื่อบุคคลต้องพบกับประสบการณ์ใหม่หรือต้องทำความรู้จักกับบุคคลอื่นซึ่งไม่คุ้นเคย กล่าวคือ หากเราเชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นเช่นไร เราก็มักจะแสวงหาข้อมูลเพื่อยืนยันความเชื่อของเรา และเมื่อเราเชื่อว่าเราทำได้มากเท่าไรความเชื่อนั้นจะเป็นตัวกำหนดอนาคตของตัวเราเอง อย่างไรก็ตามแม้ในตอนเริ่มต้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บุคคลอาจมีการรับรู้ที่บิดเบือนหรือมีอคติจากความคาดหวังหรือข้อมูลที่รับรู้ข้อเท็จจริงที่บิดเบือน อาจส่งผลถึงการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ แต่หากการเรียนรู้หรือมีปฏิสัมพันธ์บ่อยครั้งขึ้น การรับรู้ของคนเราจะมีความแม่นยำมากขึ้น กล่าวคือปรากฏการณ์ความคาดหวังสร้างความจริงนี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลอย่างมากในขั้นเริ่มต้นความสัมพันธ์และจะลดลงเรื่อยๆ หากมีการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ดังนั้นจากผลการวิจัยด้านวิธีการหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่สนใจ เป็นไปได้ว่าบุคคลมีแนวโน้มว่าจะเชื่อสมมติฐานในใจที่มีอยู่เดิมน้อยลง เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่สนใจมากขึ้น เนื่องจากมีการรับรู้ที่เปลี่ยนไปในทางที่แม่นยำมากขึ้น ทั้งนี้ควรตระหนักถึงอิทธิพลที่เกิดจากความคาดหวังหรือความเชื่อของคนเรา ที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกของเรา

ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะเริ่มต้นความสัมพันธ์ในสถานศึกษา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน เวลาส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในสถานศึกษา จึงทำให้มีโอกาสได้ใกล้ชิดกับบุคคลที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันมากกว่าที่อื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยความดึงดูดใจ (attraction) เกี่ยวกับปัจจัยกำหนดความดึงดูดใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล ในด้านความใกล้ชิด (proximity) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีธรรมชาติสื่อสารกับคนใกล้ชิดกับตน ความใกล้ชิดโดยเฉพาะด้านกายภาพ เช่น เพื่อนนั่งใกล้กันในห้องเรียน เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมห้องพัก จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในขั้นตอนแรกของการสร้างความสัมพันธ์ เพราะคู่สื่อสารสามารถมีโอกาสที่จะสื่อสารกันได้อย่างสะดวกและบ่อยครั้งกว่านั่นเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฟสทินเจอร์, แชชเตอร์ และแบค, 1956 ที่พบว่าคนที่อยู่ห้องติดกันหรือชั้นเดียวกันนั้น โอกาสสนิทสนมจะมีมากกว่าคนที่อยู่ต่างชั้นกันหรือบ้านคนละหลัง หรือแม้แต่นักศึกษาที่รหัสอยู่ใกล้กันหรือชื่อตัวอักษรติดกันมักจะมีความเป็นเพื่อนกันมากกว่านักศึกษาที่ชื่ออยู่ห่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีความดึงดูดใจในด้านความคล้ายคลึง ที่กล่าวว่าคนมีแนวโน้มชอบสื่อสารกับผู้ที่มีความคล้ายคลึงกันกับตน (similarity) ความคล้ายคลึงกันนี้หมายถึงความรวมถึงความคล้ายคลึงกันทางลักษณะประชากรศาสตร์ ความคล้ายคลึงกันด้านภูมิหลัง และความคล้ายคลึงกันด้านทัศนคติ โดยความคล้ายคลึงกันทางลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันระหว่างคู่สื่อสารทางกายภาพและคุณลักษณะทางสังคมที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นสิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่และรับรู้ได้โดยคนทุกคนเหมือนกัน เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น ความคล้ายคลึงกันทางภูมิหลังหมายถึง ความคล้ายคลึงที่ไม่สามารถระบุได้เป็นหลักฐานชัดเจนและรับรู้ได้โดยคนทุกคนอย่างเป็นทางการเหมือนลักษณะประชากรศาสตร์ แต่ความคล้ายคลึงดังกล่าวเป็นความคล้ายคลึงที่เกิดจากการรับรู้ หรือเป็นความรู้สึกของแต่ละคนที่มีต่อคู่สื่อสารว่าคน ๆ นั้นคล้ายกับตนในแง่ใดแง่หนึ่ง สำหรับความคล้ายคลึงทางทัศนคติหมายถึงระดับความเชื่อและการให้คุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน การจะรับรู้ความคล้ายคลึงกันในด้านทัศนคติจึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารระหว่างกันและต้องอาศัยเวลา ความคล้ายคลึงกันเป็นตัวกำหนดให้คู่สื่อสารไว้วางใจและเกิดความต้องการในการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ดังนั้น การที่วัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์ชั้นคู่รักในสถานศึกษา เนื่องมาจากความรู้สึกว่าการเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเดียวกัน อายุใกล้เคียงกัน มีประสบการณ์ด้านการศึกษาคคล้ายกัน ย่อมมีทัศนคติใกล้เคียงกัน จนทำให้รู้สึกมีความคุ้นเคยและอยากที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์ด้วย มากกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ศึกษาในสถาบันเดียวกัน เป็นต้น

สำหรับลักษณะของบุคคลที่จะจับหรือยอมให้จับนั้น กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง ให้ความสำคัญกับการมีอุปนิสัยน่ารักและน่าคบ เพราะเมื่อดูจากลักษณะนิสัยเป็นสิ่งแรก ก็จะทราบถึงจุดประสงค์ในการเข้ามาจับของคนนั้นๆ ทำให้ไม่มีปัญหาตามมาทีหลัง จนทำให้ต้องเลิกกันไป แต่กลุ่มตัวอย่าง ได้มีการพิจารณาหลายๆ ด้านประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นหน้าตา รูปร่าง นิสัย ฐานะ การศึกษา แต่ที่สิ่งสำคัญที่สุด คือ ลักษณะนิสัยเป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจกัน และพูดคุยกันรู้เรื่อง ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับปัจจัยที่ทำให้มนุษย์ชอบพอกัน ถูกใจกันอีกประการหนึ่ง ในด้านของความเป็นคนดูน่าคบ น่ารักในลักษณะอื่นๆ ซึ่งอธิบายว่าการที่เราชอบคบ

คนอุปนิสัยดีนั้นเรามักคำนึงถึงผลทางอ้อมของการเป็นคนดีของเขาด้วย กล่าวคือ เรามักเห็นว่านิสัยที่ดีของเขา จะเมื่อแผ่มาถึงเราด้วย หรือเราอาจได้รับผลจากการเป็นคนดี นิสัยที่ดีของเขาด้วยนั่นเอง และเป็นไปตาม ทฤษฎีว่าด้วยความดึงดูดใจ (Attraction Theory) ด้วยเช่นกัน ดูแรนและเคลลี (Duran & Kelly, 1988 อ้างถึง ใน DeVito, 2000) กล่าวว่าลักษณะที่ดึงดูดใจของคู่สื่อสาร ประกอบด้วยองค์ประกอบสองส่วนคือ ส่วนที่เป็น ลักษณะทางกายภาพที่ดึงดูดใจ (physical attraction) เช่น รูปร่าง สดสวย หน้าตา และส่วนที่สองคือ บุคลิกภาพ (personality) ที่แสดงออกความเป็นตัวตนของคน ๆ นั้น ทั้งในส่วนที่เห็นได้จากภายนอกอันเกิด จากการปรุงแต่งด้วยวัตถุต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ ฯลฯ และส่วนบุคลิกภาพที่แสดงออกอันเป็นผลจาก ภาวะจิตใจของบุคคลแต่ละคน เช่น บุคลิกภาพความเป็นมิตร ความร่าเริง การมองโลกในแง่ดี เป็นต้น ปัจจัย ด้านความดึงดูดใจในตัวคู่สื่อสารนับเป็นปัจจัยแรกที่ส่งผลกำหนดให้คนแสดงท่าทีต่อกันในทางบวกหรือลบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reis และคณะ (1990) ที่พบว่าหากบุคคลยิ้ม จะทำให้ได้รับการ ประเมินว่ามีความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าบุคคลที่ไม่ยิ้ม และยังได้รับการประเมินว่ามีความจริงใจ มีความสามารถทางสังคมและมีความสามารถมากกว่าด้วย ซึ่งลักษณะของบุคคลที่ยิ้มนั้น เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่น่ารักและน่าคบ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่ดูน่ารักและน่าคบมี ความดึงดูดใจทางกายภาพมากกว่าบุคคลที่ดูไม่มีลักษณะน่ารักและน่าคบ

ทั้งนี้ในการจับแต่ละครั้ง กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง มีจุดประสงค์ในการจับเพื่อนำไปสู่การมีเพื่อนสนิทที่รู้ใจ ที่มีใครสักคนที่มีรักกันอย่างจริงจัง มีเพื่อนคู่คิดยามเหงา ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุโดยทั่วไปของการ เริ่มต้นความสัมพันธ์ ในด้านการลดความวิตกกังวล กล่าวคือ สาเหตุหนึ่งที่คนเราสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล อื่นก็เพื่อลดความวิตกกังวลอันเกิดจากความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อต้องอยู่โดดเดี่ยว การมีความสัมพันธ์ลักษณะ นี้จะเกิดขึ้นได้ง่ายเมื่อคนเรา รู้สึกว่าถูกขู่หรือถูกทำให้กังวล การเข้าร่วมกับคนอื่นจะทำให้ความรู้สึกดังกล่าว ลดลงเพราะคนอื่น ๆ ก็กังวลเหมือนกัน หรือเป็นไปได้ว่าเมื่อมาอยู่รวมกันก็สามารถจะหาทางจัดการกับความ วิตกกังวลนั้น อย่างไรก็ตามหากสถานการณ์นั้นทำให้กังวลร่วมกับอับอาย คนเรามีแนวโน้มจะอยู่คนเดียว มากกว่าอยู่รวมกับผู้อื่น

ส่วนสาเหตุอื่นๆของการเริ่มต้นความสัมพันธ์นั้น อาจเกี่ยวข้องกับการที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความรัก ไปในทางใด โดยผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีการรับรู้ความรักไปในทิศทางที่ดี โดย เห็นด้วยกับนิยามว่า "ความรักเป็นสิ่งสวยงามเสมอ" และเห็นว่า ความรักคือความเข้าใจ ความผูกพัน การเติมเต็ม ความคิดถึง ความห่วงใยเอาใจใส่ การเสียสละที่คนสองคนมีให้กันอย่างบริสุทธิ์ ให้เกียรติและเคารพซึ่ง กันและกัน ไม่เห็นแก่ตัวและยอมจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อคนที่เรารักได้ โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใดๆ มีความสุขที่ได้รับรู้ความเป็นไปของคนที่เรารัก พอใจที่ได้รัก แม้ว่าคนที่เรารักจะไม่ได้รับรู้เลยก็ตามและหากมี ความรักให้แก่ใครแล้ว ก็มีความสุขเมื่ออยู่กับคนๆนั้น และรู้สึกเสียใจหากคนที่ตนเองจากไป ซึ่งสอดคล้อง กับองค์ประกอบของความรักของ Sternberg (1986) กล่าวว่า ความรักมีองค์ประกอบ 3ประการ คือ ความ

ใกล้ชิดผูกพัน (Intimacy) หมายถึงระดับความรู้สึกห่วงใยที่บุคคลมีต่อกัน รวมทั้งความสนใจและการเห็นคุณค่าของกันและกัน **การอุทิศตัวต่อกัน (Commitment)** ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 2 อย่าง คือ ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง คน 2 คน ต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ความสัมพันธ์ดำเนินไปด้วยดี และหากความสัมพันธ์มีปัญหา ทั้งคู่ต้องช่วยกันแก้ไข ไม่ใช่โยนความผิดให้อีกคนหนึ่งและปกป้องความสัมพันธ์ให้ปลอดภัย (Protectiveness) หมายถึง คู่รักต้องพยายามรักษาชีวิตคู่ให้ปลอดภัยและมั่นคง โดยการสร้างขอบเขต (Boundary) ที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ระบบอื่นเข้ามาแทรกแซงความสัมพันธ์ ทั้งนี้ การอุทิศตน เป็นภารกิจร่วมกันของทั้งสองฝ่าย และจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงต่อเมื่อต่างฝ่ายต่างรู้สึกว่าตนเองมีค่าและเป็นที่รักของอีกฝ่ายหนึ่งแต่ละฝ่ายจะต้องเชื่อมั่นในการอุทิศตนและความซื่อสัตย์ของอีกฝ่าย ทั้งต้องมั่นคงในการอุทิศตนของตนเองด้วย ระดับของความอุทิศตนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรส ทำให้ความสัมพันธ์ยืนยาว และทำให้การบำบัดคู่สมรสประสบความสำเร็จ (Beach และ Broderick 1983) และ **อารมณ์รัก (Passion)** หมายถึง ความปรารถนา ที่ดึงดูดหญิงชายเข้าหากัน อารมณ์รักแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกโรแมนติก ความต้องการใกล้ชิดด้านกายภาพ กอด จูบ จับมือ รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ ในระยะเริ่มต้น อารมณ์รักมักจะรุนแรงมาก และจะค่อยลดความรุนแรงลงเรื่อย ๆ

โดยมีความต้องการใกล้ชิดด้านกายภาพนั้น ในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งแรก กลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 3 ต้องการที่จะมีความใกล้ชิดกันแต่ไม่มีการถูกเนื้อต้องตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่กลุ่มตัวอย่างให้สัมภาษณ์ว่าในการเริ่มความสัมพันธ์ครั้งแรกจะพยายามไม่โดนตัว เพื่อเป็นการให้เกียรติกัน ให้คนที่ตนสนใจรู้สึกดีกับตน ไม่กล้าพอเพราะเกรงว่าฝ่ายตรงข้ามจะคิดว่าตนมีจุดประสงค์ไม่ดีหรือขวยโอกาส ขณะที่เห็นภาพเพศหญิงสามารถถูกเนื้อต้องตัวเพศชายได้บ้างพอสมควร แต่เพศชายไม่ควรที่จะถูกเนื้อต้องตัวฝ่ายหญิง เพราะถือเป็นการล่วงเกิน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีละเมิดเกินความคาดหมาย (Expectancy-Violation Theory) ที่กล่าวว่า คนเรามักมีความคาดหวังว่าพฤติกรรมของคนอื่น ๆ โดยเฉพาะพฤติกรรมการแสดงออกทางอวัจนสารว่าจะจะไปตามบรรทัดฐานทางสังคม หรือประสบการณ์เดิมที่เคยมีต่อบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ สมมติฐานพื้นฐานที่สำคัญของทฤษฎีก็คือ เมื่อใดก็ตามที่คนเรามีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหมายของสังคมคน ๆ นั้นจะได้รับการตัดสินในทางบวก ในขณะที่ถ้าผู้นั้นทำในสิ่งที่ผิดแผกไปจากสิ่งที่คาดหมาย แล้วจะถูกประเมินในทางลบ

ในการจับหรือยอมให้จับจะเป็นการเปิดเผยความเป็นตนเองให้มาก เพื่อเป็นการทำให้ต่างฝ่ายต่างรู้จักกันได้ดียิ่งขึ้นมากยิ่งขึ้น ได้เรียนรู้ตัวตนกันและกัน และไม่เสียเวลาในการคบกัน หากพบว่าบุคคลที่สนใจไม่ได้เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ โดยในครั้งแรกของการจับกลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 4 จะมีการสอบถามประวัติการศึกษา / การทำงาน ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเปิดเผยตนเอง (self-disclosure) ที่อธิบายว่าการเปิดเผยตนเองเป็นการสื่อสารข้อมูลในสวนที่แต่ละคนยอมเปิดเผยเกี่ยวกับตัวเองให้คนอื่นได้รับรู้ นั่นคือ การพยายามเปิดเผยข้อมูล

ในส่วนที่เป็นส่วนตัว (private self) เพื่อให้ผู้อื่นได้รู้จักความเป็นตัวตนของตนเองได้มากขึ้น ข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยส่วนที่เป็น ความคิดความรู้สึก พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เจ้าตัวยอมเปิดเผยหรือเป็นที่ปรากฏให้ผู้อื่นได้รับรู้ การเปิดเผยตนเองจึงเป็นจุดเปลี่ยนผ่านจากการสื่อสารภายในตนเข้าสู่จุดเริ่มต้นที่สำคัญของการสื่อสารระหว่างบุคคล การที่คนเราจะรู้จักใครสักคนแบบที่เรียกว่ารู้จักกันได้นั้น มีจุดเริ่มต้นจากการเปิดเผยตนเองแก่กันและกันของคู่สื่อสารนี้เอง นักจิตวิทยาพบว่า การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จะเกิดขึ้นได้จากการเปิดเผยตนเองต่อกันและกัน การแสดงปฏิกิริยาป้อนกลับไปมาระหว่างกันและความไวในการรับรู้ความรู้สึกที่มีต่อกันของคู่สื่อสาร แม้การเปิดเผยตนเองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คู่สื่อสารเรียนรู้กันและกันได้ดียิ่งขึ้น แต่การเปิดเผยตนเองมีระดับของการเปิดเผยด้วยว่าเรื่องใดควรเปิดเผย ควรเปิดเผยกับใคร และเปิดเผยได้มากน้อยเพียงใด การพิจารณาในเรื่องนี้ขึ้นกับระดับของความเป็นส่วนตัวของข้อมูลที่ต่างกัน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ (public information) อาทิ ชื่อ นามสกุล อาชีพ การศึกษา ฯลฯ อาจเปิดเผยได้ทั้งหมดกับทุกคน และสอดคล้องกับหน้าต่าง จอฮารี (The Johari Window) ในส่วนเปิด หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดในส่วนที่เป็นพฤติกรรม ทัศนคติ ความรู้สึก ความต้องการ แรงจูงใจ ความคิดเห็น ฯลฯ ที่เป็นที่รับรู้ทั้งของผู้อื่นและของตัวเอง พื้นที่ในส่วนเปิดนี้จะมากหรือน้อย ย่อมขึ้นกับระดับความสัมพันธ์ ความใกล้ชิดที่มีต่อกันของแต่ละคน ลุฟท์ระบุว่า ยิ่งในส่วนแรกหรือส่วนเปิดนี้มีน้อยเท่าไร ย่อมหมายถึงปัญหาทางการสื่อสารที่ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพราะจุดเริ่มต้นของการสื่อสารที่ดีนั้น ต้องอาศัยระดับการเปิดเผยตนเองของกันและกันให้เป็นที่รู้จักเสียก่อนนั่นเอง เป็นไปได้ว่าการเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักนั้น ย่อมไม่ปรารถนาให้มีปัญหาทางการสื่อสารเกิดขึ้น เนื่องจากบุคคลย่อมเลือกเริ่มต้นความสัมพันธ์ฉันคู่รักกับบุคคลที่ตนอยากรู้จักหรือสนใจ และอยากดำรงความสัมพันธ์สืบไป จึงมีการเปิดเผยตนเองมาก

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับปัจจัยในการเปิดเผยตนเองในด้าน 3 ด้าน คือ **ด้านขนาดของกลุ่ม** การเปิดเผยตนเองจะเกิดในกลุ่มเล็กมากกว่ากลุ่มใหญ่ กลุ่มสองคนเป็นบริบทที่เกิดการเปิดเผยตนเองได้มากที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะ บริบทดังกล่าวคู่สื่อสารสามารถฟังและแสดงปฏิกิริยาตอบสนองได้ทันที **ด้านความชอบ** คนมีแนวโน้มจะเปิดเผยกับผู้ที่มีทัศนคติชอบหรือรัก และมีแนวโน้มเปิดเผยมากขึ้นกับคนที่ไว้วางใจ คนเราจะไม่เปิดเผยตนเองกับคนที่ตัวไม่ชอบ นอกจากนั้นยังมีแนวโน้มที่จะรักหรือชอบคนที่เปิดเผยกับตัวเองอีกด้วย **และด้านอายุ** พบว่า โอกาสที่จะเปิดเผยตนเองจะมากขึ้นเมื่อคู่สื่อสารอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อย ถึง 1 ใน 5 มีการพูดคุยปรึกษาปัญหาต่างๆ ต่อกันในการเริ่มต้นความสัมพันธ์อีกด้วย และงานวิจัยยังสอดคล้องกับ ข้อดีของการเปิดเผยตนเองในทฤษฎีการเปิดเผยตนเอง ที่กล่าวว่า การเปิดเผยตนเอง ช่วยทำให้เราได้รู้จักและเข้าใจพฤติกรรมของตนเองได้ดียิ่งขึ้น จากปฏิกิริยาของผู้คนที่เราติดต่อสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้เขาเหล่านั้นเข้าถึงตัวเรา ช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของตัวเองโดยเฉพาะเมื่อปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับความรู้สึกผิดในใจ การได้รับการตอบสนองในทางบวกจากผู้อื่นเมื่อเราเปิดเผยตนเองจะทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น

ได้พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารที่ใช้ในการเปิดเผยตนเองเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและเข้าใจผู้อื่น นอกจากนั้น การเปิดเผยตนเองยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลอีกด้วย ขั้นตอนการเกิดความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตามผลการวิจัย ชัดแย้งกับทฤษฎีการเปิดเผยตนเอง ในเรื่องของประเด็นการเปิดเผย โดยประเด็นที่เปิดเผยมักเป็นประเด็นทางบวกหรือเป็นประเด็นทั่วไปมากกว่าประเด็นที่เป็นส่วนตัวมาก ๆ เช่น คนยอมเปิดเผยในเรื่องงานอดิเรก เรื่องกิจการการทำงานมากกว่าจะเปิดเผยประเด็นเรื่องชีวิตรักหรือปัญหาด้านการเงินของตนเอง เป็นต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าประเด็นปัญหาที่วัยรุ่นปรึกษากันในการเริ่มต้นความสัมพันธ์นั้นมีประเด็นใดบ้าง ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ศึกษาในทางลึกในเรื่องดังกล่าว

หากต้องแยกจากคนที่จีบหรือที่เข้ามาจีบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะขอเบอร์โทรศัพท์ ของบุคคลที่สนใจไว้เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือดำเนินความสัมพันธ์ต่อไป เนื่องจากปัจจุบันการสื่อสารเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วและประหยัด ทำให้โทรศัพท์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินความสัมพันธ์ที่ง่ายที่สุดในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก(Romantic Relationships) ของวัยรุ่นไทย

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก พบตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักที่น่าสนใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากผลการวิจัย พบว่าตัวแปรเพศเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ความรักและพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักมากที่สุด โดยเมื่อพบบุคคลที่สนใจเพศชายมากกว่าครึ่งหนึ่ง จะสังเกตดูท่าทางของบุคคลที่สนใจก่อนว่าบุคคลนั้นมีท่าทีอย่างไรกับตน หากสนใจตนอยู่บ้าง หรือดูแล้วมีโอกาสที่บุคคลนั้นๆจะชอบตน จึงจะเริ่มต้นความสัมพันธ์ และมีกลุ่มตัวอย่างเพศชายเพียงไม่กี่คน ที่รอให้ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อน ในขณะที่เพศหญิงเกือบครึ่งหนึ่งจะรอให้เพศชายเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อน และมีกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเกือบ 1 ใน 5 ที่จะเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อนเลย ซึ่งผลจากการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับผลการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ที่เพศหญิงมีแนวโน้มว่าจะสังเกตดูท่าทางของบุคคลที่สนใจก่อนว่าบุคคลนั้นมีท่าทีอย่างไรกับตน หากสนใจตนอยู่บ้าง หรือดูแล้วมีโอกาสที่บุคคลนั้นๆจะชอบตน ตนก็จะเริ่มต้นความสัมพันธ์เลย เช่นเดียวกับเพศชาย จากผลการวิจัยแสดงว่าเพศหญิงส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามความคาดหวังและบรรทัดฐานของสังคมอยู่ แม้ว่าจะมีกลุ่มเพศหญิงอีกกลุ่มหนึ่งที่มีพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างเสรีไม่ยึดติดกับค่านิยมดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นที่น่า

ศึกษาวิจัยต่อไปในการศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยใด ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและมุมมองความคิดที่แตกต่างของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงในสังคมไทย

โดยเพศชายส่วนใหญ่ จะมีลักษณะการเปิดเผยความเป็นตนเองมาก เพื่อให้ต่างฝ่ายต่างรู้จักกันได้ดียิ่งขึ้น ขณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมากกว่าครึ่งหนึ่งก็มีลักษณะการเปิดเผยความเป็นตนเองมากเช่นเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตาม ปัจจัยในการเปิดเผยตนเอง *ด้านความชอบ* คนมีแนวโน้มจะเปิดเผยกับผู้ที่คุณรู้สึกชอบหรือรัก และมีแนวโน้มเปิดเผยมากขึ้นกับคนที่ไว้ใจ คนเราจะไม่เปิดเผยตนเองกับคนที่ตัวไม่ชอบ นอกจากนั้นยังมีแนวโน้มที่จะรักหรือชอบคนที่เปิดเผยกับตัวเองอีกด้วย ทั้งนี้ งานวิจัยมักพบว่า ตัวแปรนี้มักเกิดในกลุ่มผู้หญิง และเพศชายมีการเปิดเผยตนเองน้อยกว่าหญิง งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าบทบาททางเพศ (sex role) มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยตนเองมากกว่าความแตกต่างในด้านชีวภาพ นอกจากนั้นยังพบว่าเหตุผลสำคัญที่ชายหลีกเลี่ยงการเปิดเผยตนเองคือกลัวเสียภาพลักษณ์ตัวเองหรือมักเกี่ยวข้องกับการกลัวการสูญเสียความสามารถในการควบคุม ดังนั้น อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายจะเปิดเผยตนเองมาก ในสัดส่วนที่มากกว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง แต่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่เลือกที่จะเปิดเผยตนเองมาก อาจจะเปิดเผยตนเองในเรื่องที่มากกว่าหรือลึกกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่เลือกเปิดเผยตนเองมาก

เพศชายส่วนใหญ่ ใช้วิธีการหาข้อมูลของบุคคลที่สนใจทางอ้อม คือ การสอบถามบุคคลอื่น อาทิ เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดกับบุคคลที่สนใจ และ การแอบสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่สนใจด้วยตนเอง และมีกลุ่มตัวอย่างเพศชายเพียงไม่ถึง 1 ใน 3 ที่ใช้วิธีการหาข้อมูลจากการสอบถามบุคคลที่สนใจโดยตรง ส่วนเพศหญิงส่วนใหญ่ใช้วิธีการหาข้อมูลของบุคคลที่สนใจทางอ้อมการแอบสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่สนใจด้วยตนเอง และสอบถามบุคคลอื่น อาทิ เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิดกับบุคคลที่สนใจ และมีกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเพียงไม่กี่คนที่ใช้วิธีการหาข้อมูลจากการสอบถามบุคคลที่สนใจโดยตรง ซึ่งผลการวิจัยนี้ อาจสามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงส่วนใหญ่มักเป็นฝ่ายถูกเริ่มต้นความสัมพันธ์ก่อน จึงมีแนวโน้มที่จะคิดหาคำตอบด้วยตนเองมากกว่าที่จะถามฝ่ายชายโดยตรง เนื่องจากเป็นการสงวนท่าทีในการแสดงออก โดยเกรงว่าฝ่ายชายจะคิดว่าตนให้ความสนใจ

กลุ่มตัวอย่างเพศชายเกือบครึ่งหนึ่ง มีแนวโน้มที่จะถูกเนื้อต้องตัวกันในการเริ่มต้นความสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีแนวโน้มที่จะถูกเนื้อต้องตัวกันในการเริ่มต้นความสัมพันธ์เพียงไม่ถึง 1 ใน 3 ซึ่งเปรียบได้กับกับงานวิจัยของ Knox และ Wilson (1981) พบว่า เมื่อถามถึงพฤติกรรมทางเพศขณะที่มีการนัดพบนักศึกษาชายคาดว่าจะเกิดพฤติกรรมการจูบ การเล้าโลม ไปจนถึงการมีเพศสัมพันธ์ ในการนัดพบเพียงไม่กี่ครั้งมากกว่านักศึกษาหญิง และสอดคล้องกับการศึกษาของ Eggleston, Jackson และ Hardee (1999) ซึ่งพบว่า วัยรุ่นในจาไมก้าที่มีอายุระหว่าง 11-14 ปี มีทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศในเรื่องการเที่ยวกลางคืน การ

จับมือถือแขน การเดินโอบกอด การกอดจูบ ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ว่าไม่ถือเป็นเรื่องเสียหายสำหรับผู้ชาย แต่เป็นเรื่องเสียหายสำหรับผู้หญิง ดังนั้น เพศจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อจรรยาวิพากษ์ของวัยรุ่น เช่นเดียวกับกับ ในสังคมไทย การปฏิบัติตัวของชายและหญิงมีการใช้มาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) คือการพิจารณาโดยใช้เกณฑ์อันหนึ่งประเมินพฤติกรรมของชายและใช้เกณฑ์อันหนึ่งประเมินพฤติกรรมของหญิง ทำให้ชายและหญิงถูกวิจารณ์ตัดสินแตกต่างกันในพฤติกรรมเดียวกัน เทียบได้กับที่ Reiss (1960) ได้ทำการศึกษามาตรฐานทางเพศก่อนการสมรสของวัยรุ่นในอเมริกา พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่เห็นว่า การออกเที่ยวนอกบ้านตามลำพังผู้ชายสามารถทำได้ แต่หากผู้หญิงทำอาจถูกสังคมตำหนิ สำหรับการติดต่อสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามนั้น หญิงจะถูกเข้มงวดมากกว่าชาย ชายสามารถแสดงออกได้มากมาย และบางประการ ถือว่าเป็นเรื่องของฝ่ายชายที่ต้องเป็นฝ่ายแสดงออก ในขณะที่ฝ่ายหญิงแสดงออกไม่ได้ มิฉะนั้นจะถูกสังคมตำหนิ แสดงว่า สังคมไทยได้ย่ำชัดถึงแตกต่างทางเพศ อันเนื่องมาจากกระบวนการเลียนแบบอย่างของเด็กที่มีต่อพ่อแม่อย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้สังคมไทยไม่สนับสนุนให้เด็กในวัยเรียนมีการคบเพื่อนต่างเพศ จนกว่าจะถึงวัยอันควรและถ้าเป็นนักเรียนหญิงด้วยแล้ว จะถูกตำหนิมากกว่าชาย ว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้องตามบทบาทของกุลสตรี

จากผลการวิจัยสามารถเห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจนว่า บทบาททางเพศในสังคมไทยยังคงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลอยู่มาก โดยเฉพาะพฤติกรรมการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักที่มีการแบ่งแยกพฤติกรรมการแสดงออกระหว่างชายและหญิงมาตั้งแต่อดีต รวมถึงยังคงมีการใช้เกณฑ์ในการตัดสินหรือประเมินพฤติกรรมการแสดงออกระหว่างชายและหญิงในเรื่องความสัมพันธ์อันคู่รักโดยมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ใช้มาตรฐานอย่างหนึ่งในการตัดสินหรือประเมินพฤติกรรมการแสดงออกด้านความสัมพันธ์อันคู่รักลักษณะใดลักษณะหนึ่งของชาย ในขณะที่ใช้มาตรฐานอีกอย่างหนึ่งในการตัดสินหรือประเมินพฤติกรรมการแสดงออกด้านความสัมพันธ์อันคู่รักลักษณะใดลักษณะหนึ่งของหญิง แม้ว่าจะมีพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะเดียวกัน แต่ก็อาจได้รับการตัดสินหรือประเมินพฤติกรรมแสดงออกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามแม้ผลจากการวิจัยพบว่าบทบาททางเพศยังคงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสดงออกด้านความสัมพันธ์อันคู่รักอยู่มาก แต่ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า บทบาททางเพศได้มีบทบาทน้อยลงหรือถูกแปรเปลี่ยนไปจากในอดีต อาทิ บทบาทด้านการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก ซึ่งในอดีตบทบาทนี้ได้ถูกกำหนดจากค่านิยมของบุคคลในสังคมว่าเป็นบทบาทที่ผู้ชายเป็นฝ่ายกระทำแต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้หญิงจะกระทำมิได้จะเป็นการผิดค่านิยม โดยอาจได้รับการตัดสินและการลงโทษจากสังคมได้ ในขณะที่ผลการวิจัยในครั้งนี้กลับพบว่า บทบาทด้านการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักได้ถูกแปรเปลี่ยนไป โดยผู้หญิงได้รับการยอมรับจากสังคมให้มีบทบาทในการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักเพิ่มขึ้น และไม่ถือเป็นการผิดค่านิยมร้ายแรง เช่นในอดีต ทั้งนี้แม้ว่าผู้หญิงจะได้รับการยอมรับในการเป็นฝ่ายเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก แต่ก็ยังมีกรอบของพฤติกรรมแสดงออกในการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รัก ที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับ

ชายได้เสียทั้งหมด โดยผู้หญิงยังคงต้องระมัดระวังพฤติกรรมการแสดงออกมิให้ดูน่าเกลียดหรือใจแง่จ้งมากจนเกินไป กล่าวคือ ผู้หญิงในสังคมไทยได้รับการยอมรับให้มีบทบาทในการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันคู่รักมากขึ้นกว่าในอดีต แต่มิได้หมายความว่าผู้หญิงได้รับการยอมรับให้มีพฤติกรรมแสดงออกด้านความสัมพันธ์อันคู่รักเช่นเดียวกับชาย

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์อันดีของวัยรุ่นไทยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะระยะการเริ่มต้นแบบศึกษาครั้งเดียว (One-time study) พบว่ามีประเด็นต่างๆที่ยังไม่มีการศึกษาที่ครอบคลุมเพียงพอ จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์อันดีของวัยรุ่นไทยอย่างเป็นทางการ (Longitudinal Study) เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและพฤติกรรมของวัยรุ่นไทย รวมถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย โดยเฉพาะจากปัญหาสังคมปัจจุบัน ซึ่งวัยรุ่นมีค่านิยมในการเสียตัวหรือมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในวันเทศกาลต่างๆ เช่น วันวาเลนไทน์ ฯลฯ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่น โดยเฉพาะปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา อาทิ ประเภทสถาบันการศึกษา งานวิจัยนี้มิได้ศึกษารวมไปถึงวิถีชีวิต กิจกรรมครอบครัวหรือเพื่อน รวมถึงควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดมากขึ้น ซึ่งในงานวิจัยนี้เน้นในทางสถิติ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ละเอียดและถูกต้องมากพอ เนื่องจากการตั้งคำถามในแบบสอบถามที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้บางคำถามอาจถูกตีความบิดเบือนไป อันอาจส่งผลให้ผลการวิจัยบิดเบือนไปได้ อาทิ ลักษณะการเปิดเผยตนเองมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการตีความและเกณฑ์การประเมินของกลุ่มตัวอย่างเอง ผู้วิจัยมิได้เป็นผู้กำหนดเกณฑ์แต่อย่างใด อีกทั้งยังควรนำตัวแปรต่างๆที่พบผลการวิจัยที่ขัดแย้งกับความเข้าใจของคนทั่วไปในสังคมไปศึกษาเพิ่มเติมในบริบทการสื่อสารอื่นๆ

3. จากผลการวิจัย พบกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นหญิงแบ่งเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน คือ กลุ่มที่ยังคงมีแนวคิดและพฤติกรรมยึดติดกับค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย กับกลุ่มที่มีแนวคิดและพฤติกรรมค่อนข้างเสรี ไม่ยึดติดกับค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย จึงเป็นที่น่าศึกษาวิจัยต่อไปในการศึกษา ถึงสาเหตุหรือปัจจัยใด ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและมุมมองความคิดที่แตกต่างของวัยรุ่นหญิงในสังคมไทย

4. หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรเนื้อหา กิจกรรมและสื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของวัยรุ่นในสังคมไทย รวมถึงควรนำผลการวิจัยไปเชื่อมโยงในการอบรมสั่งสอนให้วัยรุ่นได้พัฒนาความคิดและการตัดสินใจ ในพฤติกรรมการแสดงออกในการเริ่มต้นความสัมพันธ์อันดีให้เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในสังคมไทย